

Załącznik do Uchwały
XXVII/ /2016
Rady Miejskiej w Chojnie
z dnia 27 października 2016 r.

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
GRANICZNA
na lata 2016-2022**

Chojna, 2016

I. Charakterystyka miejscowości Graniczna na tle gminy Chojna.

1.1 Dane administracyjne.

Miejscowość **Graniczna** leży na terenie Gminy Chojna w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od strony zachodniej przez Odrę gmina graniczy z Niemcami, od południowej z gminami Cedynia i Moryń, od wschodniej z gminami Trzcіńsko-Zdrój i Banie, a od północnej – z gminą Widuchowa.

Siedzibą gminy jest miejscowość Chojna – (położenie geograficzne N 52°58' E 14°25').

Gminę Chojna tworzy 26 miejscowości w tym 23 sołectwa. **Graniczna** położona jest na północ od ośrodka gminnego w odległości 2,5 km. (położenie geograficzne 53°00' E 14°25'). W skład sołectwa Graniczna wchodzi następujące miejscowości: Graniczna, Bara.

Gmina zajmuje powierzchnię 332 km² (w tym m. **Graniczna** 6,4034 km²) co czyni z niej największą obszarowo gminę powiatu i jedną z większych w województwie. Gminę zamieszkuje 13.689 osób, z czego w Sołectwie **Graniczna** – 250 osób, w tym w m. Graniczna 180 osób, w m. Bara 70 osób (wg. stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.)

Gmina ma charakter rolniczy: 49,6% (1638,9 km²) powierzchni gminy zajmują użytki rolne, 37,8% (121,6 km²) lasy i zadrzewienia, 3,5 % (115,1 km²) tereny zabudowane, a 2,4% (80,6 km²) – wody powierzchniowe.

Przez teren gminy biegną dwie drogi krajowe: droga nr 26 Krajnik Dolny – Myślibórz i droga nr 31 Szczecin – Kostrzyn, oraz wojewódzkie: droga nr 122 Krajnik Dolny – Pyrzyce i droga nr 124 Osinów Dolny - Chojna, prowadzące do przejść granicznych z Niemcami oraz zelektryfikowana linia kolejowa relacji Kostrzyn – Szczecin, służąca głównie transportowi towarowemu.

Gmina jest ośrodkiem usług produkcji materiałów budowlanych, przewozów transportowych, handlu, w szczególności przygranicznego. Gospodarka gminy w znacznym stopniu opiera się na działalności wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, w której głównie przeważa produkcja roślinna. Duży potencjał do wykorzystywania stanowią tereny po byłych wojskach rosyjskich.

Około 30% obszaru gminy leży w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, natomiast otulina parku obejmuje prawie całą powierzchnię gminy Chojna z wyłączeniem niewielkiego obszaru stanowiącego północno-wschodnią część gminy. Miejscowość **Graniczna** leży w otulinie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

1.2 Uwarunkowania społeczne.

1.2.1. Procesy demograficzne.

Gmina Chojna jest typową gminą miejsko - wiejską, zamieszkałą przez 13.689 mieszkańców na powierzchni 332km² (stan na rok 2015). Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 42 osoby na 1 km². Ludność na terenie gminy rozmieszczona jest stosunkowo równomiernie. Najwięcej mieszkańców koncentruje miasto Chojna, a w dalszej kolejności

Nawodna, Grzybno, Krzymów i Lisie Pole. Łącznie te cztery duże wsie skupiają prawie 20% ludności gminy.

Procentowy udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem gminy Chojna wynosił w 2014 roku 9,7%, gdzie w powiecie gryfińskim wynosił 9,1%, a w województwie zachodniopomorskim 8,5%

Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy w latach 2012-2015 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy wraz przyrostem naturalnym w latach 2012– 2015

Rok	Liczba mieszkańców gminy	Przyrost naturalny
2012	14.057	-
2013	13.969	-55
2014	13.937	+11
2015	13.689	+6

Tabela 2. Struktura demograficzna ludności Gminy Chojna stan na 31.12.2014 r.

Wiek	Liczba mieszkańców
Przedprodukcyjny	2613
Produkcyjny	9125
Poprodukcyjny	2199

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne za 2014r.

Wyszczególnienie	Dane za 2014r.
Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku	
0-2 lata	404
3-6 lat	593
7-12 lat	884
13-15 lat	436

1.2.2 Struktura bezrobocia.

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia w na terenie gminy Chojna przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2014 r. -Gmina Chojna

Wyszczególnienie	2014r.
Pracujący*	2011
Pracujący na 1000 ludności	144
Bezrobotni zarejestrowani	961
w tym kobiety w %	53,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	10,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	12,1

*Stan w dniu 31.12. bez podmiotów gospodarczych o liczbie ludności pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

Tabela 5. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2015 r. - Bezrobocie Gminy Chojna na tle gmin Powiatu Gryfińskiego

Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
G. Banie	330	197	330	197	7,9%
MG. Gryfino	962	584	388	237	4,6%
G. Stare Czarnowo	105	65	105	65	4,2%
G. Widuchowa	262	161	262	161	7,2%
MG. Cedynia	258	129	177	87	9,1%
MG. Chojna	821	449	494	280	9,0%
MG. Mieszkowice	362	205	211	129	7,5%
MG. Moryń	268	151	202	119	9,4%
MG. Trzcianko Zdr.	353	188	232	128	10,0%
Powiat Gryfiński	3 721	2 129	2 401	1 403	

Źródło: strona www. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

1.3 Uwarunkowania gospodarcze.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze Regon w 2014r., w gminie Chojna przedstawia się następująco:

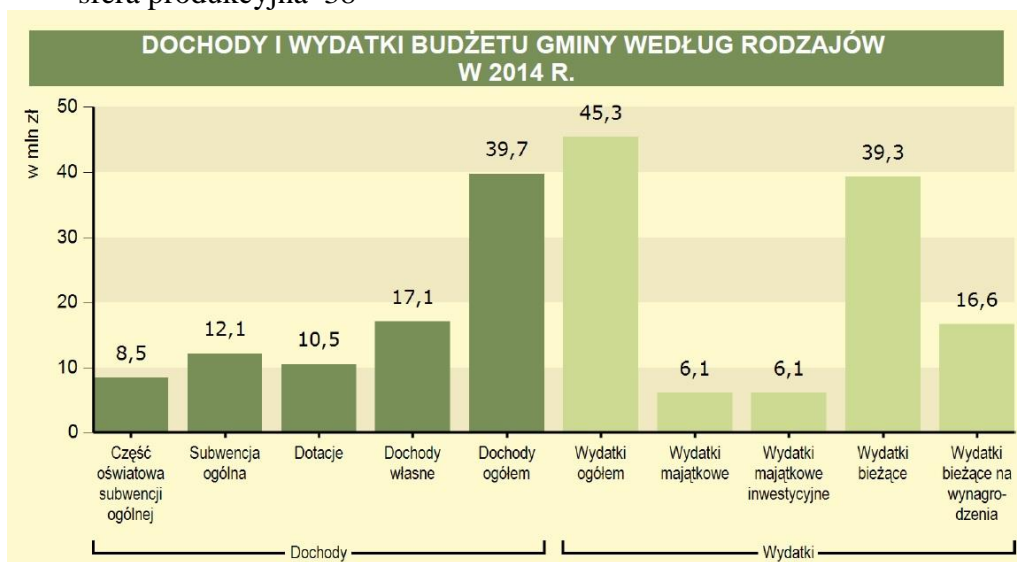
Ogółem	- 1495
• sektor rolniczy	- 75
• sektor przemysłowy	- 109
• sektor budowlany	- 248
• sfera produkcyjna	- 38
na 10 tys. ludności	- 1073

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności - 820

Na terenie gminy prowadzona jest indywidualna działalność gospodarcza przez 1389 podmiotów gospodarczych.

Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Chojna przedstawia się następująco:

- sfera usługowa 505
- sfera handlowa 621
- sfera budowlana 225
- sfera produkcyjna 38

Edukacja	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkolach	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	250	250	240
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	419	385	341
w tym przedszkolach	257	237	242
Szkoły podstawowe	8	8	8
Uczniowie szkół podstawowych	837	902	937
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	490	453	442
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	15	16	16
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	20	22	22

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS Szczecin 2015r.

1.4 Walory kulturowe i turystyka.

1.4.1 Zabytki.

Na terenie gminy Chojna istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą: kościół gotycki z cegły na podbudowie kamiennej, dzieło Henryka Brunsberga ze Szczecina z XIV wieku oraz ratusz gotycki z pierwszej połowy XIV wieku. Został on wzniesiony przez mieszczan chojeńskich i stanowił Dom Kupca. Ważnym elementem kulturalnym miasta Chojna są także mury obronne z XIII – XV w. z basztami i bramami: Barnkowską – zamykającą miasto od wschodu, i Świecką – zamykającą miasto od zachodu. Ponadto na terenie gminy występuje szereg zabytkowych kościołów, znajdujących się m.in. w miejscowościach Chojna (ul. Barnkowo), Krzymów, Krajnik Górny, Mętno.

Wykaz zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy przedstawia tabela 4.

Tab. 4 Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Chojna

Miejscowość	Obiekt
Białęgi	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół Parafia św. Józefa - Warnice
Brwice	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół św. Antoniego
Chojna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Trójcy • Kościół św. Marka • Teren Starego Miasta • Poczta, ul. Roosevelta 2 • Willa, ul. Kościuszki • Ratusz • Obwarowania miejskie • Klasztor poaugustiański • Kamienica, ul. Jagiellońska 9 • Dom mieszkalny, ul. Jagiellońska 9 • Kaplica p.w. św. Gertrudy • Kościół NMP
Garnowo	Kościół M.B. Wspomożenia Wiernych
Godków	Kościół Maksymiliana Marii Kolbego
Grzybno	Kościół Antoniego z Padwy
Jelenin	Kościół Matki Bożej Szkaplerznej
Krajnik Dolny	<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz przykościelny • Ruiny kościoła
Krzymów	<ul style="list-style-type: none"> • Pałac i park dworski • Kościół św. Józefa • Folwark
Mętno	Kościół Zwiastowania NMP
Mętno Małe	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół
Narost	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół M.B. Królowej Polski
Nawodna	Kościół św. Krzyża
Rurka	<ul style="list-style-type: none"> • Kaplica Templariuszy • Dwór • Park dworski
Stoki	Park dworski
Zatoń Dolna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego • Park

1.4.2 Turystyka

Bardzo urozmaicony i zarazem zróżnicowany krajobraz, liczne i malownicze jeziora, zróżnicowane gatunkowo kompleksy leśne, klimat i jego korzystne walory zdrowotne oraz czyste powietrze, stwarzają szerokie możliwości wykorzystania obszaru dla turystyki i rekreacji mieszkańców Chojny i regionu szczecińskiego, jak również mieszkańców strefy przygranicznej Niemiec (turystyka tranzytowa).

Usankcjonowaniem prawnym mającym na celu zachowanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu było powołanie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Prawie 31% obszaru gminy znajduje się w granicach Parku, a ponad połowa obszaru gminy wchodzi w skład jej otuliny - czyli strefy ochronnej. Główną funkcją CPK obok ochrony środowiska przyrodniczego jest rekreacja. Dla terenu samego parku preferowaną formą turystyki jest turystyka krajoznawczo-piesza i rowerowa oraz sporty wodne – żeglarstwo i kajakowanie. Powinno się ograniczyć lokalizację ośrodków wypoczynkowych o trwałej zabudowie do jedynie ogólnodostępnych pól biwakowych bądź plaż oraz wyznaczania ścieżek dydaktycznych, wykonanie punktów widokowych (platform), wiat przeciwdeszczowych, miejsc odpoczynku i tablic informacyjnych. Na terenie parku możliwa jest lokalizacja małych (do 100 miejsc) pól namiotowych w rejonie wsi i jeziora Mętno i jeziora Ostrów. Do najbardziej przydatnych do wypoczynku i kąpieli należy jezioro Ostrów o czystych wodach w II klasie czystości. Analogicznie jak w przypadku jeziora Mętno, poza istniejącym zagospodarowaniem wypoczynkowo – rekreacyjnym nie należy i nie przewiduje się żadnego innego zagospodarowania. Rozwój wypoczynku letniskowego w tej części Parku i gminy powinien odbywać się na bazie istniejącej infrastruktury.

Ponadto należy rozważyć możliwości rozwojowe i starać się wspierać na terenie gminy agroturystykę. Wiele miejscowości posiada także możliwości rozwoju tej formy turystyki na bazie istniejącego zainwestowania. Panuje tu cisza i spokój umożliwiający prawdziwy wypoczynek, powietrze jest czyste, a uroda okolicznych lasów i jezior gwarantuje powrót sił fizycznych i psychicznych. Wykorzystując swoje zasoby turystyczne gmina powinna aktywnie wspierać obszar związany z rozwojem zaplecza turystycznego i promocją agroturystyki w gminie.

II. Miejscowość Graniczna.

W skład sołectwa Graniczna wchodzi następujące miejscowości: Graniczna, Bara.

1. Rys historyczny.

1.1 Nazwy dawne.

Grenzhof do (1945 r.)

1.2 Historia.

Folwark powstały w pierwszej połowie XIX w. na gruntach miasta Chojna, na granicy powiatu chojeńskiego i gryfickiego. W 1929 r. był dzierżawiony przez Paula Arndta.

2. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

2.1 Infrastruktura.

2.1.1 Komunikacja.

Położenie przy drodze – miejscowość położona jest wzdłuż drogi krajowej nr 31 relacji Chojna – Gryfino.

Połączenie komunikacyjne – w miejscowości zlokalizowany jest przystanek komunikacji

autobusowej PKS.

2.1.2 Sieć wodociągowa.

Wieś posiada sieć wodociągową zasilaną z lokalnego ujęcia – 2 studnie; głębokość studni 39,0 i 38,5; wydajność 18,0 m³/h i 11,0 m³/h.

2.1.3 Kanalizacja sanitarna, deszczowa i oczyszczalnia ścieków.

Na terenie Granicznej brak jest kanalizacji sanitarnej, deszczowej oraz oczyszczalni ścieków.

2.1.4 Ciepłownictwo.

Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna korzysta z kotłowni indywidualnych węglowych.

2.1.5 Gazownictwo.

Gmina nie posiada sieci gazowej. Mieszkańcy Granicznej indywidualnie zaopatrują się w butle z gazem płynnym.

2.1.6 Telekomunikacja.

Do miejscowości Graniczna doprowadzona jest sieć telefoniczna.

2.2 Dwór.

Postawiona na początku XX w. neoklasycystyczna budowla z mansardowym dachem. Przebudowany (izdewaloryzowany) w latach 70-tych XX w.

2.3 Folwark.

Założony w I poł. XIX w. na ziemiach m. Chojna. W 1929 r. - 170 ha gruntów; *Układ założenia folwarcznego* - zabudowania posadowione (wg mapy z końca XIX w.) kalenicowe wokół czworobocznego dziedzińca, położonego tuż przy linii kolejowej Szczecin-Kostrzyn. W zabudowie na płd. granicy dziedzińca posadowiono dwór z małym założeniem ogrodowym;

Zabudowa gospodarcza - ceglana (ryglowa stodoła) z okresu od końca XIX w. do lat 30-tych XX w.

Stan zachowania - układ przestrzenny założenia zatarty; część budynków gospodarczych wyburzona; nowa zabudowa (bloki mieszkalne, ferma hodowlana) zdominowała historyczne założenie.

2.4 Rolnictwo.

W miejscowości Graniczna na terenie byłego PGR-u utworzono wielkoobszarowe gospodarstwo rolne.

2.5 Zieleń komponowana.

Małe założenie ogrodowe przy dworze nie istnieje.

2.6 Zabudowa mieszkalna.

Zabudowa zagrodowa z XIX w. i XX w.; zabudowa wielorodzinna powojenna.

2.7 Stan zachowania – ocena walorów zabytkowych miejscowości.

Miejscowość z dominującym krajobrazem współczesnym, bez walorów zabytkowych.

3. Użytkowanie terenu.

Tab. 5 Struktura użytkowania gruntów na terenie miejscowości Graniczna

Rodzaje gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogólna	640,34	100,00
Użytki rolne	482,50	75,35
grunty orne	354,09	55,30
sady	0,00	0,00
łąki	70,60	11,03
pastwiska	57,81	9,03
Grunty pod lasami	95,89	14,97
lasy	94,62	14,78
grunty zadrzewione i zakrzewione	1,27	0,20
Grunty pod wodami	4,42	0,69
wody stojące	0,00	0,00
wody płynące	0,00	0,00
rowy	4,42	0,69
Tereny komunikacyjne	22,34	3,49
drogi	10,77	1,68
kolejowe i inne	11,57	1,81
Tereny zabudowane zurbanizowane i rekreacyjne	17,86	2,79
Mieszkania, przemysłowe i inne	17,24	2,69
niezabudowane	0,62	0,10
zielone i rekreacyjne	0,00	0,00
Tereny różne	0,38	0,06
Nieużytki	16,95	2,65

5. Ocena mocnych i słabych stron wsi.

Mocne strony

- bezpośrednie położenie przy drodze powiatowej,
- młode społeczeństwo,
- zagospodarowane tereny byłego PGR;

Słabe strony

- wysokie bezrobocie,
- słabo rozwinięta infrastruktura (brak sieci kanalizacyjnej, deszczowej, oczyszczalni ścieków, brak sieci gazowej),
- brak możliwości aktywnego rozwoju mieszkańców w dziedzinie kultury, sportu,
- migracja młodzieży do dużych miast,
- brak odpowiedniego zaplecza do rozwoju turystyki,
- brak kościoła oraz szkoły,
- brak świetlicy i miejsca zabaw dla dzieci,
- apatia społeczeństwa;

III. Planowane kierunki rozwoju.

1. Założenia i cele Planu Odnowy Miejscowości Graniczna określają plany rozwoju miejscowości w najważniejszych dziedzinach życia społeczno - gospodarczego gminy. Sformułowane zostały cele strategiczne, do osiągnięcia których trzeba dążyć, aby poprawić komfort życia mieszkańców, poprzez tworzenie technicznych warunków do rozwoju

społeczno - gospodarczego oraz ochronę i rozwój wartości przyrodniczych oraz kulturowych gminy.

Możemy wymienić następujące działania kierunkowe:

1. **Infrastruktura społeczna** - likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury społecznej.
2. **Infrastruktura techniczna** - likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury technicznej.
3. **Rozwój gospodarczy** - utrzymanie rolnictwa i przetwórstwa rolnego jako ważnego czynnika rozwoju; rozwój turystyki w oparciu o parki krajobrazowe, rzekę Odrę i przygraniczne położenie gminy.
4. **Ochrona środowiska** - zachowanie czystego środowiska, zachowanie naturalnych, krajobrazowych i przyrodniczych walorów gminy.

2. Wizja rozwoju wsi.

Wyznaczono następujące kierunki rozwoju miejscowości Graniczna:

1. Poprawienie dostępności kultury:
  - budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej.
2. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej:
  - przeniesienie placu zabaw na sąsiednią działkę.
3. Rozbudowa lokalnej infrastruktury drogowej:
  - przebudowa drogi gminnej, od drogi krajowej Nr 31 w kierunku torów kolejowych.
4. Ochrona środowiska:
  - rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej;
  - instalacja hydrantu dla potrzeb p. poż. w części Granicznej w kierunku torów kolejowych.

3. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

3.1. **Poprawienie dostępności kultury**

3.1.1. Budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej

Celem projektu jest budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej na działce nr 67/19. Do wykonania zadania konieczne jest opracowanie dokumentacji technicznej i prace budowlane. Wieś Graniczna to miejscowość, w której głównym źródłem utrzymania była praca w PGR. Po jego upadku większość mieszkańców Granicznej jest bez pracy. Brak jest też miejsca, gdzie mieszkańcy mogliby się spotykać, dyskutować o problemach. Ważnym celem dla społeczności wsi jest zapewnienie dzieciom i młodzieży jak również ich rodzicom, warunków do wspólnego i efektywnego spędzania czasu. Jest to ważne dla rozwoju fizycznego i emocjonalnego. Dlatego głównym celem na najbliższe lata będzie budowa świetlicy wiejskiej, która stanie się też miejscem aktywizacji zawodowej i kulturalnej mieszkańców.

3.2. **Podniesienie atrakcyjności infrastruktury społecznej.**

3.2.1. Przeniesienie placu zabaw.

Przedmiotem inwestycji będzie przeniesienie placu zabaw na działkę własnościową Gminy, tj. dz. nr 67/22, celem zwiększenia bezpieczeństwa dzieci przebywających na placu i polepszenia ogólnej dostępności do placu.

3.3. Rozbudowa lokalnej infrastruktury drogowej.

3.3.1. Przebudowa drogi gminnej od drogi krajowej Nr 31 w kierunku torów kolejowych.

Przedsięwzięcie polega na remoncie oraz wykonaniu nowej nawierzchni drogi gminnej dł. ok. 600 m, prowadzącej od drogi krajowej Nr 31 w kierunku torów kolejowych.

3.4. Ochrona środowiska; Gospodarka wodno – ściekowa – budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych.

3.4.1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych.

Budowa obejmuje wybudowanie przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, dla osób fizycznych w m. Graniczna.

W miarę posiadania środków finansowych i możliwości uzyskania z PROW w latach 2017-2022 planowane mogą być przydomowe oczyszczalnie.

Cel: Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, wpłynie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia. Na nieruchomościach, które do tej pory nie były wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub zbiorową kanalizację, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, spowoduje ochronę środowiska gruntowego.

Przeznaczenie: Niedostateczne wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną hamuje rozwój przedsiębiorczości oraz wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców. Wywożenie ścieków ze zbiorników bezodpływowych to duży wydatek finansowy dla mieszkańców. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, pozwoli na polepszenie sytuacji materialnej rodzin.

Zadanie planowane jest przy udziale środków unijnych: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

3.4.2. Instalacja hydrantu dla potrzeb p. poż. w części Granicznej w kierunku torów kolejowych.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa przeciwpożarowego niezbędna jest instalacja hydrantu w części Granicznej w kierunku torów kolejowych.

3.5. Poprawa infrastruktury technicznej.

3.5.1. Przebudowa linii energetycznej w m. Graniczna.

Zadanie polega na likwidacji kolizji przewidywanej do budowy świetlicy wiejskiej, która jest zaprojektowana bezpośrednio pod linią średniego napięcia, doprowadzającą energię elektryczną do pobliskiego transformatora.

Należy wykonać dokumentację projektową przebudowy oraz fizyczne poprowadzenie tej linii inną trasą.

4. Szacunkowy kosztorys oraz harmonogram planowanych przedsięwzięć.

Nazwa zadania	Opis planowanych zadań (poszczególne grupy prac w ramach projektu)	Wartości poszczególnych zadań w ramach projektu (rodzaj kosztów: wyszczególnienie robót/sprzętu).	Priorytet realizacji	Okres realizacji zadania rozpoczęcie/ zakończenie
Budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej	Budowa świetlicy	427.000 zł	PROW 2014-2020, typ operacji „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej”	2020-2022 r.
	Opracowanie dokumentacji Zakup mebli i sprzętu komputerowego	35.000 zł 61.000 zł		
Przeniesienie placu zabaw.	Demontaż elementów placu zabaw oraz montaż na nowej lokalizacji.	18.000 zł	budżet Gminy Chojna	2018 – 2019 r.
Przebudowa drogi gminnej od drogi krajowej Nr 31 w kierunku torów kolejowych.	Wyrównanie terenu, obsianie trawą , ustawianie bramek	500.000 zł	PROW 2014-2020 typ operacji „Budowa i modernizacja dróg lokalnych” i budżet Gminy Chojna	2020-2021 r.
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych.	Wykonanie dokumentacji; Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych.	szacunkowy koszt budowy 20.000 zł (1 szt.)	PROW 2014 – 2020 typ operacji „Gospodarka wodno-ściekowa”	2018 - 2020
Instalacja hydrantu dla potrzeb p. poż. w części Granicznej w kierunku torów kolejowych	Wykonanie dokumentacji projektowej; prace budowlane.	6.000 zł	Budżet Gminy Chojna	2018 r.
Przebudowa linii energetycznej w m. Graniczna	Sporządzenie dokumentacji projektowej; prace budowlane.	40.000 zł	Budżet Gminy Chojna	2018 - 2019 r.